

LähiTapiola Satakunta Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2019

y-tunnus: 0137458-1

LÄHITAPIOLA

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2019	1
LähiTapiola Satakunta vuonna 2019.....	1
Tilikauden merkittävät tapahtumat liiketoiminta-alueittain.....	2
Asiakkaat ja asiakasedut.....	3
Vastuullisuus.....	3
Luottoluokitus.....	4
Toimintaympäristö	4
Vakavaraisuus ja riskienhallinta.....	5
Hallinto henkilöstö, palkitseminen	6
Tilikauden jälkeiset tapahtumat	8
Tulevaisuuden näkymät.....	8
Ehdotus voiton käyttämisestä	9
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2019.....	10
Tuloslaskelma, LähiTapiola Satakunta	10
Tase, LähiTapiola Satakunta	11
Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Satakunta	13
Tunnusluvut, LähiTapiola Satakunta.....	14
Liitetiedot, LähiTapiola Satakunta	14
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	30
Riskienhallinnan liitetiedot	34
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	39
Tilinpäätösmerkintä	40

Hallituksen toimintakertomus 2019

LähiTapiola Satakunta Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Satakunta) kotipaikka on Pori ja y-tunnus 0137458-1. LähiTapiola Satakunnan toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikennevakuutukset.

LähiTapiola Satakunta kuuluu LähiTapiola-ryhmään, jonka ylin emoyritys on LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LähiTapiola Vahinkoyhtiö, y-tunnus 0211034-2). LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös on nähtävillä osoitteessa www.lahitapiola.fi / Tietoa LähiTapiolasta / Talous.

LähiTapiola Satakunta vuonna 2019

LähiTapiola-ryhmän toiminnan keskiössä on elämänturva, joka merkitsee asiakkaillemme kokonaisvaltaista ja ennakoivaa palvelua turvallisuuden, talouden ja terveyden alueilla.

Turvallisuus – Korvaamme ja ennaltaehkäisemme vahinkoja

- LähiTapiola-ryhmä on autovakuuttamisen markkinajohtaja.
- LähiTapiola-ryhmä on maatilavakuuttamisen markkinajohtaja.
- Työtapaturmavakuuttamisessa LähiTapiola-ryhmä on määrätietoisella asiakastyöllä edennyt kohti markkinajohtajuutta.
- Panostamme vahingon sattuessa erinomaiseen korvaus- ja hoitoprosessiin ja yhteistyökumppaniemme kanssa vahinkoja ennaltaehkäisevään työhön.

Talous – Autamme taloudelliseen omavaraisuuteen

- Vuoden 2019 hyvät sijoitustuotot kasvattivat ryhmän tulosta ja asiakkaidemme säästöjä.
- Olemme edelleen kehittäneet asiakkaillemme tarjottavia säästämisen ja sijoittamisen palveluita.

Terveys – Lisää terveempiä elinvuosia

- LähiTapiola-ryhmä on työkyky- ja sairauskulu- vakuuttamisen markkinajohtaja.
- Yksinkertaistimme asiakkaan korvausprosessia. Sairaustapauksissa tehokkaan avun saamiseksi asiakkailamme on käytössään yhteistyökumppaniemme kanssa toteutetut TerveysHelpin ja LemmikkiHelpin etähoitopalvelut.

LähiTapiola Satakunta

Tulostiivistelmä	2019	2019 vert.kelp.	2018
Vakuutusmaksutulo, milj. eur. *)	33,6		31,7
Liiketulos, milj. eur.	3,6	3,9	6,0
Tilikauden tulos, milj. eur.	3,6	3,6	2,8
Kokonaistulos, milj. eur.	7,3	7,6	2,3

*) ensivakuutus

LähiTapiola Satakunta

Avainluvut	2019	2019 vert.kelp.	2018
Riskisuhde, %*)	67,2	65,2	55,9
Toimintakulusuhde, %*)	30,7	31,4	31,4
Yhdistetty kulusuhde, %*)	97,8	96,6	87,3
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, %	6,3		-0,9
Taseen loppusumma, milj. eur.	112,2		108,4
Vakavaraisuussuhde, %	225,9		253,2

*) ilman perustekorkokulua

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II).

Tilikauden merkittävät tapahtumat liiketoiminta-alueittain

Vuosi 2019 sujui liiketoiminnallisesti ja sijoituksellisesti hyvin. Asiakkaidemme tyytyväisyys tuotteisiimme ja palveluihimme säilyi hyvänä.

Strategiamme mukaisesti olemme edenneet merkittävästi tavoitteessamme elämänturvayhtiöksi. Uudistetussa elämänturvastrategiassamme olemme sitoutuneet olemaan asiakkaidemme elämänturvassa arvostetuin arjen kumppani. Tarjoamme yhä enemmän erilaisia ennakointi-, turvallisuus- ja hyvinvointiratkaisuja sekä -palveluita, joiden avulla suomalaisten arjesta tulee entistä turvallisempaa, taloudellisesti menestyksekkäämpää ja terveempää. Palvelemme asiakkaitamme paikallisesti ja digitaalisuutta sekä asiakasymmärrystä hyödyntäen. Osaava henkilöstömme mahdollistaa jatkossakin asiakkaidemme hyvän ja huolehtivan palvelun.

LähiTapiola-ryhmän vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistuksella tähtäämme entistä selkeämpään ja helppokäyttöisempiin vakuutuskokonaisuuksiin ja -palveluihin. Uudistustyö on edennyt aikataulussaan. Asiakkaat hyötyvät uudistuksista vaiheistettusti seuraavien vuosien aikana.

Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukaudenlukuina on käytetty vuoden 2018 lopun lukuja. Vertailukaudenluvut ovat suluissa.

Laskentaperiaatteissa tehdyt muutokset vaikuttivat tilinpäätöskausien vertailtavuuteen. Vuodesta 2019 on olennaisten muutosten osalta kerrottu myös vertailukelpoiset luvut.

Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuvastuun laskennassa tarkennettiin alle vuoden mittaisten vakuutussopimusten vaikutusta vakuutusmaksuvastuun määrään. Muutoksen vaikutus näkyy vahinkovakuutuksen bruttomaksutuottojen kertaluontoisena lisääntymisenä 0,7 miljoonalla eurolla.

Laskuperustekorkoa muutettiin 1,4 prosentista 1,2 prosenttiin. Sen vaikutus näkyy vuoden 2019 tilinpäätöksessä kertaluontoisena korvausvastuun lisääntymisenä 1,1 miljoonalla eurolla.

LähiTapiola Satakunnan **ensivakuutuksen maksutulon** kasvu oli 6,0 prosenttia. LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutuksen markkinaosuus kasvoi. LähiTapiola-ryhmän liikennevakuutuksen markkinaosuus kasvoi 0,45 %-yksikköä vakuutus sopimusten määrällä mitattuna ja vahvistimme edelleen markkinajohtajuuttamme. LähiTapiola-ryhmä on myös maatilavakuuttamisen markkinajohtaja 67 prosentin (65 %) markkinaosuudella.

LähiTapiola Satakunta maksoi asiakkailleen korvauksia 20,8 miljoonaa euroa (18,4 milj. €). Vuonna 2019 sattui 3 kappaletta (0 kpl) yli 300 tuhannen euron omaisuuden ja toiminnan vahinkoa. Brutto korvausmeno näistä vahingoista oli 1,8 miljoonaa euroa (0 milj. €). Korvaustoiminnan tehokkuus jatkoi parantumistaan automaatiota ja ohjelmistorobotiikkaa kehittämällä.

LähiTapiola Satakunnan **riskisuhde** ilman perustekorkokulua oli 67,2 prosenttia ja vuoden 2019 vertailukelpoinen riskisuhde 65,2 prosenttia (v. 2018 55,9 %). **Yhdistetty kulusuhde** ilman perustekorkokulua oli 97,8 prosenttia (87,3 %). Ilman edellä mainittuja kertaluontoisten erien vaikutuksia se olisi ollut 96,6 prosenttia.

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme. Sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen asiakkaillemme.

LähiTapiola Satakunta

Sijoitustoiminta	2019	2018
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	6,3	-0,9
Korkosijoitukset	6,1	-2,1
Osakesijoitukset	12,1	-0,9
Kiinteistösijoitukset	-5,9	1,7
Muut sijoitukset	-3,4	-1,3
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	27,2	38,7
Osakesijoitukset	51,7	40,8
Kiinteistösijoitukset	21,1	20,3
Muut sijoitukset	0,0	0,2
Sijoitusomaisuus käyvin arvoin, milj. eur.	113,5	107,2

Pitkjänteisellä sijoituspolitiikallamme onnistuimme vuoden 2019 sijoitustoiminnassa erinomaisesti. **Sijoitustoiminnan nettotuotto** oli 3,1 miljoonaa euroa (2,7 milj. €). LähiTapiola Satakunnan sijoitustoiminnan viiden vuoden keskimääräinen vuotuinen tuotto oli 4,2 prosenttia.

LähiTapiola-ryhmä liittyi mukaan Suomesta ensimmäisenä vakuutusyhtiönä Euroopan investointirahaston (EIR) rahoittamaan InnovFin SME Guarantee –lainantakausohjelmaan. Ohjelman tarkoituksena on parantaa innovatiivisten pienten ja keski suurten yritysten rahoitusmahdollisuuksia.

Asiakkaat ja asiakasedut

LähiTapiola-ryhmän toiminnan ylijäämä käytetään omistaja-asiakkaiden hyväksi maksun alennuksina, asiakashyvityksinä ja palvelujen kehittämisenä. Osa tuloksesta käytetään kartuttamaan yhtiön vakavaraisuutta, jolloin varmistetaan asiakkaiden edut tulevaisuudessakin.

Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 20,8 miljoonaa euroa (18,4 milj. €). Lisäksi hyvitimme vakuutusmaksuista keskittämisetuinä 2,3 miljoonaa euroa (2,1 milj. €) ja S-ryhmän bonuksena 1,0 miljoonaa euroa (1,0 milj. €).

Olemme elämänturvayhtiönä kehittäneet palveluitamme helppokäyttöisemmiksi. Keräsimme Elämänturvasovellukseen vahinkojen ennaltaehkäisyyn, vakuutuksien hoitamiseen ja taloudellisesta omavaraisuudesta huolehtimiseen liittyviä palveluitamme. Jatkamme sovelluksen kehittämistä vuonna 2020.

LähiTapiolan TerveysHelppi –yhteistyöpalvelumallissa asiakkaamme saavat chatin ja puhelimen kautta terveysneuvontaa ja –hoitoa. TerveysHelppin digitaalista palveluväylää ja toiminnallisuuksia vahvistettiin muun muassa verkko-käyttöliittymällä ja älyhenkivakuutukseen liittyvillä ennaltaehkäisevillä hyvinvointipalveluilla. LähiTapiola-ryhmän TerveysHelppi-palvelussa hoidettiin vuoden 2019 aikana yli 120 000 asiakaskontaktia. LemmikkiHelppi palvelee LähiTapiola-ryhmän eläinvakuutusasiakkaita ja vuonna 2019 sen kautta 3 000 tyytyväistä asiakasta käytti eläinlääkäripalveluita. Terveyshelppi-palvelun tuottaa Mehiläinen Oy ja LemmikkiHelpissä palveluntuottajina operoivat Lähivet Oy ja Omaeläin-klinikka Oy.

Panostamme vahinkoja ennaltaehkäisevään työhön yhteistyökumppaniemme kanssa. Yhteistyöhankkeista ja -kumppaneista on kerrottu laajemmin vastuullisuuden yhteydessä.

Vastuullisuus

LähiTapiola-ryhmä turvaa omistaja-asiakkaidensa elämää ja toimintaa ennakoiden. Vastuullisuus perustuu keskinäisyyteen, ja työ konkretisoituu sekä valtakunnallisina että paikallisina tekoina. Tavoitteenamme on asiakkaidemme ja yhteiskunnan turvallisuuden sekä hyvinvoinnin lisääminen.

Vuonna 2019 LähiTapiola-ryhmä kokosi yhteen keskeiset liiketoimintaperiaatteet (Code of Conduct), jotka ohjaavat henkilöstön päivittäistä työtä. Valmistelimme myös vastuullisuuden tiekartan, joka määrittelee vastuullisuuden teemat, painopisteet ja tavoitteet tuleville vuosille.

LähiTapiola-ryhmä uudisti vuonna 2019 henkilöstöstrategian, henkilöstötutkimusten kokonaisuuden, onnistumiskeskustelut sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Uusi henkilöstökemusta mittaava ROIHU-henkilöstötutkimus on räätälöity LähiTapiolalle elämänturvastrategian, arvojen ja Eezy Spiritin People Power -konseptin pohjalta. Vuoden 2019 hyvä tulos oikeutti paikkaan Suomen innostavimmat työpaikat -listalla.

LähiTapiola Satakunta on haastanut henkilöstön mukaan tekemään yhdessä hyvää ja antaa henkilöstölle mahdollisuuden antaa yhden työpäivän työpanoksen henkilön itse valitsemaan hyväntekeväisyyskohteeseen ja maksaa henkilölle tästä normaalisti palkan. Noin 20 henkilöä hyödynsi tämän mahdollisuuden ja työpanosta käytettiin vuoden aikana niin eläinten, vanhusten kuin lasten parissa.

Pitkäaikainen yhteistyö Suomen Punaisen Ristin kanssa keskittyy yksinäisyyden vähentämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn. Ensiapu- ja elvytystaitojen koulutusyhteistyö jatkui Punainen Risti Ensiapu Oy:n kanssa. Syöpäsäätiön kumppanina tuemme suomalaista syöpätutkimusta ja terveyden eteen tehtävää ennaltaehkäisevää työtä. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö on LähiTapiolan kumppani paloturvallisuuden ja Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto vesiturvallisuuden parantamisessa. Lisäksi tuemme valtakunnallisten urheiluliittojen liikuntatapahtumia ja koulukiertueita. LähiTapiola Satakunnassa jatkettiin sankarikoulutusten tarjoamista vuonna 2019 yhteistyössä Suomen Punaisen Ristin kanssa. Lisäksi LähiTapiola Satakunta tukee toimialueellaan monia eri lajien seuroja ja toimijoita. Olemme aktiivisesti mukana juonioritoinnassa muun muassa pesäpallon, jalkapallon, jääkiekon ja muiden lajien tiimoilta.

Hallitus päättää käyttörahastosta tehtävistä lahjoituksista yleishyödyllisiin tarkoituksiin, kuten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen, koulutukseen ja ympäristönsuojeluun. Vuonna 2019 käyttörahastosta lahjoitettiin yhteistyössä 40 defibrilaattoria yhtiön toimialueelle. Lisäksi lahjoitettiin drone Satakunnan pelastuslaitokselle yhteistyössä LähiTapiola Lännen kanssa.

LähiTapiola-ryhmän yhteiskuntavastuusta ja vuoden 2019 toiminnasta kerrotaan tarkemmin erillisessä selvityksessä. Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista julkaistaan samaan aikaan toimintakertomuksen kanssa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's suoritti luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä ensimmäistä kertaa vuonna 2019. Standard & Poor's on yksi johtavista ja arvostetuimmista luottoluokittajista maailmassa.

Standard & Poor'sin 24.9.2019 antaman lehdistötiedotteen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiön saamaan A-luokitukseen vaikuttivat ryhmän vahva vakavavaraisuus sekä hyvä tuloskehitys. Standard & Poor's näkee LähiTapiolan säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa myös jatkossa.

Luokitusarvosanaa tarvitaan liiketoiminnassa asiakkaan tai yhteistyökumppanin sellaista edellyttäessä. Yrityskuvan ja maineen kannalta hyvä luokitusarvosana lisää luotettavuutta ja arvostusta.

Toimintaympäristö

Vahinkovakuutustoiminta

Suomen talouskasvu hidastui selvästi vuoden 2019 aikana edellisvuodesta, mutta pysyi edelleen kasvu-uralla. Vahinkovakuutuksen maksutulo pysyi suurin piirtein edellisvuoden tasolla muutaman prosentin kasvussa.

Alan maksutulon kehityksen kärkipäässä olivat sairauskuluvakuutuksen ja maa-ajoneuvoihin liittyvät vakuutukset. Edelleen hieman parantunut työllisyys tuki etenkin yritysliiketoiminnan kasvua, kuten työtapaturmavakuutusta.

Maksutulon positiiviseen kehitykseen vaikuttivat odotettua parempi kansantalouden kehitys ja ripeä kuluttajakysyntä. Hintavetoisten kampanjoiden vähentyminen tuki osaltaan sekä maksutulon kasvua, että alan yhtiöiden kannattavuutta.

Vahinkovakuutuksessa on etsitty ratkaisuja uusiin riskeihin tuomalla markkinoille uudentyyppisiä tuotteita, kuten tietoturvaan tai terveyteen liittyviä tuote- ja palvelukokonaisuuksia. Kilpailukyvyyn säilyttäminen moottoriajoneuvojen vakuuttamisessa on kaikilla alan toimijoilla keskeisessä asemassa. Yritysvakuutuksessa meklarien rooli on entistä suurempi.

Vahinkovakuutuksen kuluttajakysyntää on ylläpitänyt yksityisen kulutuksen kasvu. Kuluttajien odotukset sekä omaa että Suomen taloutta kohtaan ovat kuitenkin heikentymässä. Yritysliiketoiminnan kasvu on mahdollisesti hiipumassa työllisyyskehityksen vanavedessä.

Vahinkovakuutusyhtiöiden tuloskehitys on ollut vuonna pääsääntöisesti hyvä. Talouskasvu tuo kuitenkin mukanaan myös enemmän vahinkoja ja alan yhdistetty kulusuhde on ollut edelleen hieman noususuunnassa.

Vahinkovakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan tuotot olivat vuonna 2019 harvinaisen korkealla tasolla.

Talouden markkinassa kuluttajien kiinnostus kohdistui vahvemmin osake- ja rahastosäästämiseen ja vakuutus- ja etenkin eläkesäästämisen kysyntä oli laimeaa.

Sijoitustoiminta

Suomen bruttokansantuotteen kasvun ennakoidaan olevan noin prosentin tuntumassa vuonna 2019. Kasvua on ylläpitänyt etenkin yksityinen kulutus ja vienti. Työllisyyden kehitys oli aiempaa vaikeampaa.

Keskuspankit siirtyivät alkuvuonna 2019 koronasta koronlaskujen tielle, mikä heijastui markkinaodotuksiin ja näkyi korkojen laskuna. Tuottoikäyrät loivenivat ja muuttuivat osin laskeviksi. Lisäksi pitkät korot painuivat yhä laajemmin negatiiviseksi. Pitkien korkojen laskun taustalta löytyy rahapolitiikan lisäksi myös rakenteellisia tekijöitä, kuten väestön ikääntyminen, velkaantuminen ja globalisaatio.

Euroopan keskuspankki (EKP) käynnisti syksyllä 2019 uudelleen joukkovelkakirjalainojen osto-ohjelmansa ja laski talletuskoron -0,5 prosenttiin. EKP pyrkii negatiivisilla koroilla alentamaan rahoituskustannuksia, vauhdittamaan luotonantoa, kiihdyttämään inflaatio-odotuksia ja heikentämään euroa. Valuuttakurssitavoitetta EKP:lla ei ole, mutta valuuttan heikkeneminen kiihdyttää euroalueen inflaatiota tuontihintojen nousun kautta. Suhdanteiden jäähtyminen ja Saksan teollisuuden taantuma sekä

rakenteelliset tekijät puoltavat edelleen euroalueen matalia korkoja ja EKP:n elvyttävää politiikkaa.

Yhdysvaltain keskuspankki Fed teki myös täyskäännöksen alkuvuonna 2019. Osaltaan taustalla lienee ollut vuoden 2018 viimeinen neljännes, jolloin osakemarkkinat sukelsivat. Rahoitusmarkkinoiden häiriöt voivat horjuttaa rahoitusmarkkinoiden vakautta ja luottamusta. Ohjauskorkoa laskettiin ja lisää kevennyksiä on tulossa tarvittaessa. Koronostosityklin huippu jäi jälleen edellisen huipun alapuolelle, mikä kertoo siitä, että myös Yhdysvaltain talous kohtaa kansainvälisen talouden haasteet.

Yrityslainamarkkinoilla riskiliset laskivat vuonna 2019 ja yrityslainojen toteutuneet tuotot ylittivät odotukset.

Kiinteistömarkkinoilla vahva kysyntä jatkui, mutta nettotuottovaatimukset laskivat. Toimitilamarkkinoiden markkana pysyi positiivisina. Poikkeuksellisen matala korkotaso tuki kiinteistöjen houkuttelevuutta sijoitusmarkkinoilla.

Vakavaraisuus ja riskienhallinta

Vakavaraisuuden hallinta

LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuden valvonta perustuu EU-tason Solvenssi II -säännöstöön. LähiTapiola-ryhmä ja sen vakuutusyhtiöt laskevat vakavaraisuuden käyttämällä standardikaavaa. LähiTapiola-ryhmä muodostaa myös rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonasta annetun lain mukaisen vakuutus- ja rahoitusryhmän. LähiTapiola Vahinkoyhtiö toimii ryhmän ylimpänä emoyrityksenä, jonka tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset.

LähiTapiolan vahinkovakuutusyhtiöt ovat vakavaraisimpia vahinkovakuutusalan toimijoita Suomessa. Täten ryhmän vakavaraisuus on lujalla pohjalla toimintaympäristön taloudellisesta epävarmuudesta huolimatta.

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa velvoitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksentekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiö ovat velvollisia pääomittamaan ryhmän toista yhtiötä edellyttäen, että yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pääomitusta tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen velvoittaman pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

Yhteisvastuusopimuksessa on sovittu myös siitä, että LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön ja ryhmän varainhoitoyhtiöiden (LähiTapiola Varainhoito Oy, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy, LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy) vakavaraisuutta tuetaan tarvittaessa vastaavin periaattein takuu- ja osakepääomaosuuksien mukaisissa suhteissa. Myös LähiTapiola Rahoitus Oy:n vakavaraisuuden varmistamisessa noudatetaan soveltuvin osin yhteisvastuusopimuksen periaatteita. Nämä yhtiöt eivät kuitenkaan ole yhteisvastuusopimuksen osapuolia, eivätkä ne näin ollen voi sopimukseen vedoten vaatia lisäpääomitusta. Vahinkoyhtiö on antanut tukikirjeen, jonka mukaan LähiTapiola Rahoitusyhtiön vakavaraisuuden varmistamisessa noudatetaan yhteisvastuusopimuksen periaatteita. S-Pankki Oy ei kuulu yhteisvastuusopimuksen piiriin.

Ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on tällä hetkellä vahvalla tasolla, jolloin todennäköisyys sille, että joudutaan turvautumaan yhteisvastuusopimuksen mukaisiin pääomituksiin, on hyvin pieni. LähiTapiola-ryhmän vakavaraisuuslaskennassa otetaan huomioon yhteisvastuusopimuksen vaikutus.

LähiTapiola Satakunnan ja ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi. Vuotta 2019 koskeva kertomus julkaistaan 7.4.2020 mennessä.

Vakavaraisuusasema

LähiTapiola Satakunnan vakavaraisuussuhde (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 225,9 prosenttia (253,2%). Siten yhtiön vakavaraisuusasemaa voi pitää vahvana.

Riskiasema

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat vahinko- vakuutustoiminnan vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus tuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutussuojiiin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutus alalla samanaikainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: mm. digitalisaatio, toimialaliikumukset, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

LähiTapiola Satakunnan ja ryhmän riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa ja vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

Hallinto henkilöstö, palkitseminen

LähiTapiola-ryhmän hallinto ja johtamisjärjestelmä

LähiTapiola-ryhmän ja sen yhtiöiden hallinnossa noudatetaan hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitus alaa koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvien osin listayhtiöiden hallinnointikoodiin.

LähiTapiola-ryhmän hallintomalliin vaikuttaa keskeisesti sen vakuutusyhtiöiden keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutuksenottajat ovat vakuutusyhtiöiden osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juridisten tehtäviensä ohella

merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

LähiTapiola-ryhmä muodostaa vakuutusyhtiölain tarkoittaman vakuutusyhtyrühmän, jonka lain tarkoittama ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö. Sillä on tässä roolissaan koko LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä.

LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisin sopimuksin. LähiTapiola-ryhmässä toimii LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksen nimittämä yhtiöryhmän johtoryhmä, jossa ovat laajasti edustettuina LähiTapiola-ryhmän eri yhtiöt ja keskeisten yhteisten toimintojen vastuulliset johtajat.

Yhtiökokous

LähiTapiola Satakunnan yhtiökokous pidettiin 13.5.2019. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2018, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

Hallintoneuvosto

Yhtiökokous valitsi hallintoneuvoston erovuorossa olleista jäsenistä uudelle toimikaudelle seuraavat jäsenet: **Ilkka Härmäläinen** (varatuomari, Pori), **Juha Jokinen** (vastaava asiantuntija, Kankaanpää), **Sanni Luomahaara** ja **Harri Tuomi** (toimitusjohtaja, Vahto).

Uusiksi jäseniksi hallintoneuvostoon valittiin **TaPIO Kallioniemi** (rakennusmestari, Honkajoki), **Ella Marttila** (KTM, team leader, finance, Pori) ja **Tommi Tamminen** (talous- ja hallintojohtaja, Pori).

LähiTapiola Satakunnan hallintoneuvosto piti järjestäytymiskokouksensa 7.6.2019. Kokouksessa valittiin hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin varatuomari, KTM **Hannes Heiskala**. Hallintoneuvoston varapuheenjohtajaksi valittiin toimitusjohtaja **Harri Tuomi**.

Hallintoneuvosto kokoontui 4 kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 80 prosenttia jäsenistä. Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot,

eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

Hallintoneuvoston valiokunnat

Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valintaesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen.

Nimitystoimikunnan muodostavat hallintoneuvoston puheenjohtaja ja hallintoneuvoston keskuudesta valitsemat kolme puheenjohtajiston ulkopuolista jäsentä. Toimikunnan puheenjohtajana toimii hallintoneuvoston puheenjohtaja. Jäsenten toimikausi on vuoden mittainen ja kestää kunkin vuoden yhtiökokouksen jälkeisestä hallintoneuvoston järjestäytymiskokouksesta seuraavan vuoden järjestäytymiskokoukseen saakka edellyttäen, että jäsen on edelleen myös hallintoneuvoston jäsen.

Nimitystoimikunnan puheenjohtajana vuonna 2019 toimi hallintoneuvoston puheenjohtaja **Hannes Heiskala** sekä jäseninä hallintoneuvoston varapuheenjohtaja **Harri Tuomi** ja jäsenet **Aki Haapaniemi**, **Ilkka Markkula** (7.6. saakka), **Sari Mäkitalo** ja **Ella Marttila** (7.6. alkaen).

Nimitystoimikunta kokoontui 7 kertaa ja piti yhden sähköpostikokouksen. Kokouksiin osallistui 100 prosenttia jäsenistä.

Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

LähiTapiola Satakunnan hallitukseen kuuluu 8 jäsentä. Hallintoneuvosto nimittää hallituksen jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksen jäsenistä on vuosittain erovuorossa kolmannes.

Hallituksen jäsenet olivat:

- Hannu Pitkänen, puheenjohtaja
- Alf Ojala, varapuheenjohtaja
- Ari Eklund
- Matti Hiekka
- Timo Junnila
- Petri Peltomaa (7.6.2019 alkaen)
- Matti Peurala (7.6.2019 saakka)
- Tiina Savola (7.6.2019 alkaen)
- Arto Suni (7.6.2019 saakka)
- Marjo Yliluoma

Hallitus kokoontui 11 kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 97 prosenttia jäsenistä. Hallituksen

palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

LähiTapiolan yhtiöryhmän johtoryhmä

Yhtiöryhmän johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien sekä LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden välillä solmitun ryhmäsopimuksen mukaisten valtuuksien puitteissa LähiTapiola-ryhmän strategisten ja muiden ryhmätason yhteisten asioiden valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta sekä yhtiöryhmän ohjaamisen ja kehittämisen kokonaisuudesta.

Yhtiöryhmän johtoryhmässä ovat edustettuina LähiTapiola-ryhmän yhtiöt. Siitä on kerrottu tarkemmin LähiTapiola Vahinkoyhtiön toimintakertomuksessa.

Johtoryhmä

LähiTapiola Satakunnan johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien tehtävien valmistelusta, päätöksen teosta ja täytäntöönpanosta.

LähiTapiola Satakunnan johtoryhmään kuuluu 5 jäsentä. Johtoryhmän jäsenet olivat:

- Pasi Aakula, puheenjohtaja
- Marko Hakala
- Leena Lammassaari
- Jouni Vaalto
- Elina Väinölä-Mäki

Johtoryhmä kokoontui keskimäärin joka toinen viikko.

Toimitusjohtaja

LähiTapiola Satakunnan toimitusjohtajana toimii **Pasi Aakula** ja toimitusjohtaja sijaisena **Marko Hakala**. Toimitusjohtajan eläkeikä on yleinen vanhuuseläkeikä.

Lähipiiri

LähiTapiola Satakunnan lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Satakunnan tilintarkastajana jatkamaan KPMG Oy Ab, jonka viimeäänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Mikko Haavisto, KHT.

Valvova viranomainen

LähiTapiola Satakunta on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

Henkilöstö

Henkilöstön lukumäärä tilikaudella oli keskimääräinen 55 (48) henkilöä.

Hallintokoodin mukainen raportointi

LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintakertomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisella tavalla (10/2015). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta www.lahitapiola.fi / Tietoa LähiTapiolasta / Talous.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena eikä merkittäviä erityisiä tapahtumia tai poikkeamia ole tilikauden jälkeen tapahtunut.

LähiTapiola Satakunnan ja LähiTapiola Lännen hallitukset allekirjoittivat yhdistymissuunnitelman 28.1.2020. Suunnitelman mukaan yhdistyminen toteutuu 31.12.2020, jolloin yhdistymisessä muodostuva uusi LähiTapiola Länsi-Suomi aloittaa toimintansa vuoden 2021 alusta lukien.

Tulevaisuuden näkymät

Vahinkovakuutustoiminta

Vuoden 2020 suhdanne-ennusteita on viime aikoina tarkistettu alaspäin. Suomen tärkeimpien kauppakumppanien (Saksa, Ruotsi ja Venäjä) heikentyneet talousnäkymät vaikuttavat viiveellä myös Suomen talouskasvuun. Sekä kuluttajien että yritysten luottamus lähiaikojen talouskehitykseen ovat olleet laskussa.

Talouden näkymiä peilaavat OECD:n ennakoivat suhdanneosoittimet viittaavat Suomen kasvun hidastuvan euroalueen keskiarvoa enemmän vuonna

2020. Suomi pääsi mukaan maailmantalouden nousukauteen jälkijunassa ja sama ilmiö näyttää toistuvan myös laskukauteen tultaessa.

Suomen talouskehitykseen liittyvien epävarmuustekijöiden ja kansainvälisen toimintaympäristön arvaamattomuuden vuoksi myös vakuutusalan näkymät eivät ole helposti ennakoitavissa. Kulutuskysynnän ennakoidaan pysyvän vakaana, mikä tukee edelleen vakuutusyhtiöiden kannattavuutta ja tuloskehitystä. Yritysvakuuttamisen näkymä on riippuvainen paljon työllisyyden kehityksestä. Vakuutusyhtiöille tärkeiden sijoitusmarkkinoiden näkymät ovat hyvin epävarmat.

Pitkän aikavälin kehityksen näkökulmasta riskinä on suomalaisten yritysten verrattain matala investointitaso. Uudet työpaikat ovat syntyneet yhä kasvavassa määrin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin ja pk-sektorin näkymien huonontuminen vaikuttaa heikentävästi myös vahinkovakuutuksen tulevaisuuden näkymiin.

Terveys- ja hyvinvointipalvelujen markkina kasvaa edelleen. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistuksen linjauksiin odotetaan selkeyttä vuoden 2020 aikana. Muutosten toimeenpano kestää todennäköisesti pitkään ja tämän seurauksena yksityisten palveluntarjoajien kasvunäkymät ovat rajalliset, ellei julkisrahoitusta täydentäviä terveystalouksia avata laajemmin kilpailulle.

Keskeistä on vastata myös asiakaskäyttäytymisen muutokseen. Yhä suurempi osa asiakkaista kohdataan verkossa. Vakuutustoimiala uudistaa järjestelmiään tähtäimenään helpommat ja laajemat verkkopalvelut. Asiakkaiden näkökulmasta palvelun tulisi olla nykyistä saumattomampaa. Vakuutusasioinnin monikanavaistuessa hyvän asiakaskokemuksen merkitys on entistä suurempi.

Pitkällä aikavälillä kestävä kehityksen vaatimukset muokkaavat asiakkaiden ja muiden sidosryhmien odotuksia vahinkovakuutusyhtiöiden toimintaa kohtaan. Ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat laaja-alaisia ja riskit usein ennalta-arvaamattomia, mikä lisää ennakoivan riskienhallinnan merkitystä.

Sijoitustoiminta

Maailmantalouden kasvun odotetaan jatkuvan hitaana myös alkavana vuonna. Suhdannenäkymät ovat kuitenkin asteittain vakautuneet ja yleinen odotusilmapiiri on vahvistumassa. OECD:n ennakoivien suhdanneosoittimien mukaan talouden mahdollinen pohjakosketus näyttää ajoittuneen

loppuvuoteen 2019 ja vuoden 2020 osalta positiivinen kasvuyllätys on mahdollinen.

Myös Suomen pidemmän aikavälin kasvunäkymät säilyvät vaimeina. Kotimaisten keskeisten tutkimus- ja ennustelaitosten keskiarvoennuste seuraavan kymmenen vuoden kasvulle asukasta kohden on ainoastaan 1,4 prosenttia. Tämä keskiarvoennuste on linjassa Suomen talouden pidemmän aikavälin kasvupotentiaalin kanssa.

Suhdannenäkömään liittyy edelleen monia politiikkaan ja geopolitiikkaan liittyviä riskejä. Britanian Euroopan unionista eroamisen yksityiskohdat ovat edelleen auki, Yhdysvaltain presidentin protektionistinen kauppapolitiikka luo jännitteitä ja Lähi-idän tilanteen kärjistyminen voi kasvattaa alasuuntaisia riskejä kansainväliseen talouteen.

Sijoitusmarkkinoilla vuoden 2020 näkömään liittyvät tunnistetut riskit ovat pitkälti edellisvuoden kaltaisia. Talouden äkkijarrutus voisi johtaa pörssikurssien ja muiden riskillisten omaisuususerien laskuun. Mikäli puolestaan positiivinen kasvuyllätys toteutuu, pitkällä koroilla on tilaa nousta nykyisiltä ennätysalhaisilta tasoilta. Lisäksi negatiiviset korot voivat johtaa ylivelkaantumiseen ja kupliin rahoitusmarkkinoilla.

Osakemarkkinoiden näkymät vuodelle 2020 ovat kaksijakoiset. Potentiaalinen suhdannepohja ja uuden elpymisen hinnoittelu tukevat jo riskinottoa, mutta osakkeiden hinnoittelu perinteisillä arvostuskertoimilla on koholla.

Nyt haasteena ovat negatiiviset korot. Miten riski pitäisi hinnoitella suhteessa negatiivisiin korkoihin? Tämä voi helposti johtaa siihen, että osakkeista ollaan valmiita maksamaan liikaa vaihtoehtojen puuttuessa. Pitkään jatkuessaan tämä voi johtaa osakkeiden kuplahinnoitteluun.

Vakuutusyhtiöiden ja muiden pitkäaikaisten sijoittajien näkökulmasta tämä on haaste, koska tuottotavoitteiden saavuttaminen edellyttää lisää riskinottoa ja lisäriskinotto tuo huonoina aikoina mukanaan suurempia laskujaksoja sijoitussalkkuihin. Nykyisten kalliiden omaisuusluokkien maailmassa riskienhallinnan ja strategisen allokaation merkitys korostuu.

Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen esitys

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Satakunnan yhtiökokoukselle, että vuoden 2019 tilikauden 3 558 107,20 euron voitosta siirretään varmuusra-

hastoon 3 458 107,20 euroa, josta maksetaan takuupääoman korkona 510 856,99 euroa ja käyttörahastoon siirretään 100 000,00 euroa.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma ehdotuksen jälkeen:

Oma pääoma, eur.	25 534 357,50
Pohjarahasto	3 295 051,51
Takuupääoma	8 160 654,73
Varmuusrahasto	13 745 486,70
Käyttörahasto	333 164,56

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2019

Tuloslaskelma, LähiTapiola Satakunta

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		1.1.2019	-	31.12.2019	1.1.2018	-	31.12.2018
Vakuutusmaksutuotot							
Vakuutusmaksutulo	1	33 593 397,22			31 685 332,36		
Jälleenvakuuttajien osuus		-1 980 986,43		31 612 410,79	-1 850 907,36		29 834 425,00
Vakuutusmaksuvastuun muutos							
Kokonaismuutos		-129 917,00		-129 917,00	-174 226,00		-174 226,00
Jälleenvakuuttajien osuus							
Kokonaismuutos		20 464,00		20 464,00	0,00		0,00
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä				-109 453,00			-174 226,00
Vakuutusmaksutuotot yhteensä				31 502 957,79			29 660 199,00
Korvauskulut							
Maksetut korvaukset		-23 433 227,48			-20 476 193,89		
Jälleenvakuuttajien osuus		559 609,15		-22 873 618,33	245 625,99		-20 230 567,90
Korvausvastuun muutos							
Kokonaismuutos		-1 920 653,00		-1 920 653,00	525 578,00		525 578,00
Jälleenvakuuttajien osuus							
Kokonaismuutos		634 747,10		634 747,10	621 442,50		621 442,50
Korvausvastuun muutos yhteensä				-1 285 905,90			1 147 020,50
Korvauskulut yhteensä				-24 159 524,23			-19 083 547,40
Liikekulut	3			-7 060 596,46			-7 249 431,21
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta				282 837,10			3 327 220,39
Tasoitusmäärän muutos							
Kokonaismuutos		1 008 390,00		1 008 390,00	-2 236 099,00		-2 236 099,00
Vakuutustekninen kate	2			1 291 227,10			1 091 121,39
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		1.1.2019	-	31.12.2019	1.1.2018	-	31.12.2018
Vakuutustekninen kate				1 291 227,10			1 091 121,39
Sijoitustoiminnan tuotot	4	4 653 169,51			4 615 071,66		
Sijoitustoiminnan kulut	4	-1 581 864,36			-1 929 198,94		
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	4	0,00		3 071 305,15	0,00		2 685 872,72
Muut tuotot	4						
Muut				1 079 278,79			927 812,33
Muut kulut	4						
Muut				-870 458,57			-960 217,02
Voitto varsinaisesta toiminnasta				4 571 352,47			3 744 589,42
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja				4 571 352,47			3 744 589,42
Tuloverot							
Tilikauden vero		-999 597,39			-908 217,99		
Aikaisempien tilikausien verot		-13 647,88			-11 803,90		
Laskennallisen verovelan muutos		0,00		-1 013 245,27	0,00		-920 021,89
Tilikauden voitto				3 558 107,20			2 824 567,53

Tase, LähiTapiola Satakunta

VASTAAVAA		31.12.2019	31.12.2018
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	8	2 122 027,59	1 456 139,62
Sijoitukset	6		
Kiinteistösijoitukset	6		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		8 438 574,22	5 194 263,62
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrityksissä	7		
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		38 964 446,77	31 981 348,73
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset			
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä		1 596 511,92	1 503 715,52
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä		<u>200 000,00</u>	<u>200 000,00</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	7	50 143 544,08	57 152 636,55
Rahoitusmarkkinavälineet		1 202 924,86	1 854 667,24
Muut sijoitukset		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
		100 546 001,85	97 886 631,66
Saamiset	13		
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		6 552 609,08	6 038 688,87
Vakuutusedustajilta		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Jälleenvakuutustoiminnasta		330 578,56	238 793,40
Muut saamiset		<u>366 626,60</u>	<u>393 466,60</u>
		7 249 814,24	6 670 948,87
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	8	118 966,60	129 127,14
Muut aineelliset hyödykkeet		54 860,00	49 600,00
Ennakkomaksut		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Rahat ja pankkisaamiset		1 905 341,72	1 970 150,06
Muu omaisuus		<u>15 454,36</u>	<u>15 454,36</u>
		2 094 622,68	2 164 331,56
Siirtosaamiset			
Korot ja vuokrat		31 739,84	49 528,68
Muut siirtosaamiset		<u>169 372,29</u>	<u>215 109,60</u>
		201 112,13	264 638,28
Vastaavaa yhteensä		112 213 578,49	108 442 689,99

VASTATTAVAA		31.12.2019	31.12.2018
Oma pääoma	9		
Pohjarahasto		3 295 051,51	3 295 051,51
Takuupääoma		8 160 654,73	8 160 654,73
Muut rahastot		11 031 401,05	8 243 668,96
Tilikauden voitto/tappio		3 558 107,20	2 824 567,53
		<u>26 045 214,49</u>	<u>22 523 942,73</u>
Vakuutustekninen vastuuelka			
Vakuutusmaksuvastuu		13 620 979,00	13 491 062,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-20 464,00	0,00
Korvausvastuu		<u>42 023 184,00</u>	<u>40 102 531,00</u>
Jälleenvakuuttajien osuus		-1 829 469,87	-1 194 722,77
Tasoitusbäärä		<u>29 741 426,00</u>	<u>30 749 816,00</u>
		83 535 655,13	83 148 686,23
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	11	0,00	42 157,00
		<u>0,00</u>	<u>42 157,00</u>
Velat	13		
Ensivakuutustoiminnasta		533 642,23	654 992,50
Jälleenvakuutustoiminnasta		7 877,65	0,64
Muut velat		<u>1 299 718,78</u>	<u>1 354 362,97</u>
		1 841 238,66	2 009 356,11
Siirtovelat	13	<u>791 470,21</u>	<u>718 547,92</u>
Vastattavaa yhteensä		<u>112 213 578,49</u>	<u>108 442 689,99</u>

Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Satakunta

Liiketoiminnan rahavirta	31.12.2019	31.12.2018
Voitto varsinaisesta toiminnasta	4 571 352,47	3 744 589,42
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	386 968,90	1 263 304,50
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	-83 467,35	976 895,32
Realisoitumattomat kurssivoitot/-tappiot		
Pakollisten varausten muutos	-42 157,00	42 157,00
Suunnitelman mukaiset poistot	251 734,64	261 579,86
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	0,00	0,00
Muut oikaisut	-1 070 655,90	-2 441 903,21
<i>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</i>	<i>4 013 775,76</i>	<i>3 846 622,89</i>
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-515 339,22	-173 852,87
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-95 195,16	324 830,44
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	<i>3 403 241,38</i>	<i>3 997 600,46</i>
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista		
Maksetut välittömät verot	-1 013 245,27	-920 021,89
Liiketoiminnan rahavirta	2 389 996,11	3 077 578,57
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-2 576 407,89	-5 811 991,79
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	1 070 655,90	2 441 903,21
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-912 217,02	-653 765,56
Investointien rahavirta	-2 417 969,01	-4 023 854,14
Rahoituksen rahavirta		
muu voitonjako	-36 835,44	-320 037,62
Rahoituksen rahavirta	-36 835,44	-320 037,62
Rahavarojen muutos	-64 808,34	-1 266 313,19
Rahavarat tilikauden alussa	1 970 150,06	3 236 463,25
Rahavarat tilikauden lopussa	1 905 341,72	1 970 150,06
Sulautumisen osuus		

Tunnusluvut, LähiTapiola Satakunta

	milj. eur				
	2019	2018	2017	2016	2015
Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liiketulos	3,6	6,0	6,0	2,5	3,4
Kokonaistulos	7,3	2,3	8,3	3,0	4,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	6,3	-0,9	5,5	4,1	5,8
Kokonaispääoman tuotto, %	6,4	2,4	10,0	5,9	9,7
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	55	48	48	47	50
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	55	48	48	47	50
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	33,6	31,7	26,9	23,5	22,6
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua, %	75,4	62,9	61,6	72,3	65,9
Vahinkosuhde, %	76,7	64,3	62,5	72,3	65,9
Liikekulusuhde, %	22,4	24,4	20,6	21,8	24
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	97,8	87,3	82,3	94,1	89,9
Yhdistetty kulusuhde, %	99,1	88,8	83,1	94,1	89,9

Liitetiedot, LähiTapiola Satakunta

Tuloslaskelman liitteet, Satakunta

1. Vakuutusmaksutulo

	2019	2018
Ensivakuutus		
Kotimaasta	33 593 397,22	31 685 332,36
Ensivakuutus yhteensä	33 593 397,22	31 685 332,36
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	33 593 397,22	31 685 332,36

1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät

	2019	2018
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	63 258,10	49 134,56
Jakojärjestelmämaksut	960 916,21	926 062,43
Vakuutusmaksuvero	6 879 367,29	6 637 931,21
Palosuojelumaksu	111 669,36	110 226,13
Liikenneturvallisuusmaksu	67 801,87	65 332,65
Yhteensä	8 083 012,83	7 788 686,98

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleen- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleen- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Muu tapaturma ja sairaus	2019	5 508 958,53	5 449 504,53	-3 832 405,36	-1 150 719,36	-13 050,55	453 329,26
	2018	5 101 781,60	4 954 465,60	-3 266 571,50	-1 011 117,26	-13 093,08	663 683,76
	2017	4 679 572,21	4 480 043,62	-2 863 809,56	-819 471,54	-11 586,27	785 176,25
Moottoriajoneuvon vastuu	2019	6 764 600,87	6 835 596,87	-4 429 747,51	-1 524 413,98	-545 177,38	336 258,00
	2018	6 518 243,37	6 599 648,37	-3 638 136,61	-1 840 618,85	-242 664,79	878 228,12
	2017	2 700 260,72	3 401 073,90	-1 853 245,70	-737 243,36	2 254,54	812 839,38
Maa-ajoneuvot	2019	7 667 985,62	7 645 042,62	-6 239 668,11	-1 612 597,22	-25 210,47	-232 433,18
	2018	7 063 175,34	6 887 903,34	-5 757 112,96	-1 518 158,52	-25 663,16	-413 031,30
	2017	6 623 996,34	6 544 685,25	-4 890 892,48	-1 315 330,42	-22 599,75	315 862,60
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2019	319 809,62	312 318,62	-191 322,35	-73 004,07	-360,47	47 631,73
	2018	301 102,11	300 340,11	-151 252,84	-68 198,54	-361,00	80 527,73
	2017	292 643,50	289 729,16	-175 240,93	-59 022,20	-344,76	55 121,27
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2019	11 239 125,62	11 156 919,62	-9 569 700,97	-2 397 572,67	21 505,72	-788 848,30
	2018	10 719 193,18	10 773 316,18	-6 094 063,50	-2 532 240,69	-505 727,12	1 641 284,87
	2017	10 682 833,20	10 672 618,80	-5 662 188,43	-2 212 953,26	-769 895,06	2 027 582,05
Vastuu	2019	1 046 669,89	1 033 522,89	-509 193,23	-234 191,71	-13 858,74	276 279,21
	2018	983 228,19	991 888,19	-417 312,48	-217 197,38	-14 575,43	342 802,90
	2017	963 309,64	954 997,04	-450 888,25	-184 159,65	-11 674,43	308 274,71
Luotto ja takaus	2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oikeusturva	2019	746 471,21	738 304,21	-507 457,54	-164 078,71	0,00	66 767,96
	2018	707 335,19	705 048,19	-474 222,97	-158 635,70	0,00	72 189,52
	2017	685 511,42	681 325,53	-532 584,49	-137 435,34	0,00	11 305,70
Muut	2019	299 775,86	292 270,86	-74 385,41	-71 558,59	-22 474,47	123 852,39
	2018	291 273,38	298 496,38	-151 943,03	-66 715,87	-18 302,82	61 534,66
	2017	291 618,38	291 500,39	-129 745,34	-60 473,87	-17 062,12	84 219,06
Ensivakuutus yhteensä	2019	33 593 397,22	33 463 480,22	-25 353 880,48	-7 228 136,31	-598 626,33	282 837,10
	2018	31 685 332,36	31 511 106,36	-19 950 615,89	-7 412 882,81	-820 387,40	3 327 220,26
	2017	26 919 745,41	27 315 973,69	-16 558 595,18	-5 526 089,64	-830 907,85	4 400 381,02
Jälleenvakuutus	2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2019	33 593 397,22	33 463 480,22	-25 353 880,48	-7 228 136,31	-598 626,33	282 837,10
	2018	31 685 332,36	31 511 106,36	-19 950 615,89	-7 412 882,81	-820 387,40	3 327 220,26
	2017	26 919 745,41	27 315 973,69	-16 558 595,18	-5 526 089,64	-830 907,85	4 400 381,02
Tasoisuudsmäärän muutos	2019						1 008 390,00
	2018						-2 236 099,00
	2017						-2 822 010,39
Vakuutustekninen kate	2019						1 291 227,10
	2018						1 091 121,26
	2017						1 578 370,63

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2019	2018
Maksetut korvaukset	2 597 751,79	2 072 764,59
Liikekulut	7 060 596,46	7 249 431,21
Sijoitustoiminnan hoitokulut	168 623,56	155 990,30
Muut kulut	859 153,64	897 251,75
<i>Yhteensä</i>	<u>10 686 125,45</u>	<u>10 375 437,85</u>

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut

	2019	2018
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	1 301 586,67	1 437 745,30
Muut vakuutusten hankintamenot	2 113 113,12	1 807 313,58
	<u>3 414 699,79</u>	<u>3 245 058,88</u>
Vakuutusten hoitokulut	2 136 866,96	2 293 658,52
Hallintokulut	1 676 569,56	1 874 165,41
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-167 539,85	-163 451,60
<i>Yhteensä</i>	<u>7 060 596,46</u>	<u>7 249 431,21</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut

	2019	2018
Palkat ja palkkiot	2 748 930,80	2 578 897,52
Eläkekulut	538 029,54	485 057,30
Muut henkilösivukulut	68 380,25	58 989,32
Yhteensä	3 355 340,59	3 122 944,14

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	334 680,71	252 253,06
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan/toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	95 350,00	54 250,00
Eläkesitoumukset	Yhtiön toimisuhteessa olevien hallituksen jäsenten ja varajäsenten eläkeiäksi on sovittu 67 vuotta.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	22 500,00	26 600,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	55	48
------------	----	----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2019	2018
Tilintarkastus	10 079,07	6 295,02
Yhteensä	10 079,07	6 295,02

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2019	2018
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	1 289 196,93	490 267,92
<i>Yhteensä</i>	1 289 196,93	490 267,92
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksiin		
Korkotuotot	-1 081,75	-2 586,09
<i>Yhteensä</i>	-1 081,75	-2 586,09
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Muut tuotot	415 703,66	464 329,29
<i>Yhteensä</i>	415 703,66	464 329,29
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	494 114,67	444 097,61
Korkotuotot	131 108,61	97 298,27
Muut tuotot	234 518,11	272 326,80
<i>Yhteensä</i>	859 741,39	813 722,68
Yhteensä	2 563 560,23	1 765 733,80
Arvon alentumisten palautukset	1 009 120,02	189 365,00
Myyntivoitot	1 080 489,26	2 659 972,86
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	4 653 169,51	4 615 071,66
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yritykset	-33,10	0,00
Muut yritykset	-502 295,68	-333 472,39
<i>Yhteensä</i>	-502 328,78	-333 472,39
Kulut muista sijoituksista	-171 023,44	-158 538,70
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Muut yritykset	29 178,94	-45 357,82
<i>Yhteensä</i>	29 178,94	-45 357,82
Yhteensä	-644 173,28	-537 368,91
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-925 652,67	-1 166 260,32
Rakennusten suunnitelmapoistot	-2 205,05	-7 500,06
<i>Yhteensä</i>	-927 857,72	-1 173 760,38
Myyntitappiot	-9 833,36	-218 069,65
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-1 581 864,36	-1 929 198,94
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	3 071 305,15	2 685 872,72
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	3 071 305,15	2 685 872,72

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2019	2018
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	1 052 082,86	909 259,82
Muut tuotot	27 195,93	18 552,51
Yhteensä	1 079 278,79	927 812,33
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-859 153,64	-897 251,75
Henkilöstörahastosiirto	0,00	0,00
Muut kulut	-11 304,93	-62 965,27
Yhteensä	-870 458,57	-960 217,02

Taseen liitteet, Satakunta

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	Jäljellä oleva hankintameno	2019 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Muut kiinteistöosakkeet	8 438 574,22	8 438 574,22	9 516 666,00
	8 438 574,22	8 438 574,22	9 516 666,00
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	38 964 446,77	38 964 446,77	40 896 206,68
	38 964 446,77	38 964 446,77	40 896 206,68
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	1 596 511,92	1 596 511,92	1 596 511,92
Rahoitusmarkkinavälineet	200 000,00	200 000,00	200 000,00
	1 796 511,92	1 796 511,92	1 796 511,92
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	50 143 544,08	50 143 544,08	58 155 373,45
Rahoitusmarkkinavälineet	1 202 924,86	1 202 924,86	1 210 776,62
	51 346 468,94	51 346 468,94	59 366 150,07
	100 546 001,85	100 546 001,85	111 575 534,67
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)			
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta			-2 515,39
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			11 029 532,82

Sijoitukset	2018		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	50 750,00	50 750,00	50 750,00
Muut kiinteistöosakkeet	5 143 513,62	5 143 513,62	7 009 117,02
	5 194 263,62	5 194 263,62	7 059 867,02
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	31 981 348,73	31 981 348,73	33 739 445,46
	31 981 348,73	31 981 348,73	33 739 445,46
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	1 503 715,52	1 503 715,52	1 503 715,52
Rahoitusmarkkinavälineet	200 000,00	200 000,00	200 000,00
	1 703 715,52	1 703 715,52	1 703 715,52
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	57 152 636,55	57 152 636,55	60 816 931,74
Rahoitusmarkkinavälineet	1 854 667,24	1 854 667,24	1 887 446,60
	59 007 303,79	59 007 303,79	62 704 378,34
	97 886 631,66	97 886 631,66	105 207 406,34
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)			
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta			230,24
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			7 320 774,68

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:	2019	
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	
Hankintameno 1.1.	5 392 102,25	
Lisäykset	3 900 754,89	
Vähennykset	-386 606,43	
Hankintameno 31.12.	8 906 250,71	
Kertyneet poistot 1.1.	-44 454,61	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	44 959,66	
Tilikauden poistot	-505,05	
Kertyneet poistot 31.12.	0,00	
Arvon alentumiset 1.1.	-153 384,02	
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	141 401,82	
Tilikauden arvonalentumiset	-455 694,29	
Arvon alentumiset 31.12.	-467 676,49	
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 438 574,22	
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:		
Jäljellä oleva hankintameno	634 688,42	
Kirjanpitoarvo	634 688,42	
Käypä arvo	635 000,00	

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

	2019	2018
Hankintameno 1.1.	32 050 211,18	27 051 442,66
Lisäykset	9 999 079,64	8 019 767,49
Vähennykset	-2 682 445,04	-3 046 687,80
Siirrot erien välillä	0,00	25 688,83
Hankintameno 31.12.	39 366 845,78	32 050 211,18
Arvon alentumiset 1.1.	-68 862,45	-92 435,57
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	0,00	-25 688,83
Tilikauden arvonalentumiset	-402 399,02	-35 384,40
Arvon alentumisten palautukset	68 862,46	84 646,35
Arvon alentumiset 31.12.	-402 399,01	-68 862,45
Kirjanpitoarvo 31.12.	38 964 446,77	31 981 348,73

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä

Hankintameno 1.1.	2 436 783,68	1 365 443,83
Lisäykset	0,00	136 725,36
Siirrot erien välillä	0,00	934 614,49
Hankintameno 31.12.	2 436 783,68	2 436 783,68
Arvon alentumiset 1.1.	-933 068,16	24 203,99
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	0,00	-934 614,49
Tilikauden arvonalentumiset	0,00	-22 657,66
Arvon alentumisten palautukset	92 796,40	0,00
Arvon alentumiset 31.12.	-840 271,76	-933 068,16
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 596 511,92	1 503 715,52

Omistusyhteisöryitysten liikkeeseenlaskemat rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä

Hankintameno 1.1.	200 000,00	200 000,00
Hankintameno 31.12.	200 000,00	200 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	200 000,00	200 000,00

Yhteensä

40 760 958,69 33 685 064,25

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3) Espoo	1,1	492 613 839,44	37 381 204,26
LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy -konserni	3) Espoo	0,5	11 265 595,28	1 537 262,22
LähiTapiola Palvelut Oy	3) Espoo	0,5	11 020 896,77	565 181,82
LähiTapiola Rahoitus Oy	3) Espoo	1,6	20 535 841,51	2 799 330,83
LähiTapiola Varainhoito Oy	3) Espoo	0,6	22 611 911,69	1 142 317,27
Yhteensä			558 048 084,69	43 425 296,40

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	3)	Espoo	1,9	3 101 075,06	-353 924,94
LähiTapiola Kiinteistösjointus I Ky	3)	Espoo	2,4	25 154 435,64	-16 655 361,52
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3)	Espoo	1,8	13 797 599,84	-2 303 906,08
LähiTapiola Pääomasijointus GP Oy	3)	Espoo	2,8	610,89	-61,05
LähiTapiola Pääomasijointus I Ky	3)	Espoo	2,8	120 807 120,85	10 982 593,89
LähiTapiola Pääomasijointus II Ky	3)	Espoo	0,8	86 222 357,56	646 174,58
LähiTapiola Pääomasijointus III Ky	3)	Espoo	1,3	130 516 469,82	18 493 102,06
LähiTapiola Pääomasijointus IV Ky	3)	Espoo	0,7	2 960 817,63	-926 809,67
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3)	Espoo	2,3	451 565 216,16	1 824 879,83
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	3)	Espoo	1,1	26 408 666,63	0,00
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3)	Espoo	2,3	116 954,08	7 567,17
LähiTapiola Tontit I Ky	3)	Espoo	2,3	45 374 095,28	4 274 095,20
LähiTapiola Tontit II Ky	3)	Espoo	1,1	6 467 625,86	357 707,07
LähiTapiola Velkasijointus I Ky	3)	Espoo	0,7	105 690 474,50	5 080 012,79
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3)	Espoo	3,3	185 653 265,80	4 502 048,32
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	3)	Espoo	2,1	621 289 707,74	15 841 311,65
Yhteensä				1 825 126 493,34	41 769 429,30

LähiTapiola Satakunta Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 0 (0) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 0 (0).

1) Tytäryhtiö

2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoitajalle omistusyhteisyrittys.

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoitajalle muu sijoitus.

4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Sijoitukset omistusyhteisyrittysissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
S-Pankki Oy -konserni	3)	Helsinki	0,3	473 439 054,74	24 127 499,00
Yhteensä				473 439 054,74	24 127 499,00

LähiTapiola Satakunta Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 0 (0) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön.

2) Omistusyhteisyrittys

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva omistusyhteisyrittys, joka on raportoitajalle muu sijoitus.

7.3 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Muut		24 400,00	276 351,93	391 262,40	
Yhteensä		24 400,00	276 351,93	391 262,40	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		1 643,00	6 434,13	82 965,28	
Yhteensä		1 643,00	6 434,13	82 965,28	

Sijoitusrahastot

Amundi ETF MSCI EM Asia UCITS ETF	496 446,75	521 193,00	Ranska
BNP Paribas FPS FPE	692 365,70	692 365,70	Ranska
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans	1 542 302,13	1 542 302,13	Ranska
LähiTapiola AIF Eurooppa	4 401 454,18	4 823 382,10	Suomi
LähiTapiola AIF High Yield	939 916,58	982 964,76	Suomi
LähiTapiola AIF Pitkäkorko	1 230 290,90	1 241 871,46	Suomi
LähiTapiola AIF USA	1 209 338,92	1 707 102,82	Suomi
LähiTapiola AIF Yrityslaina	4 396 647,94	4 537 432,46	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Markkina A	1 950 167,93	2 188 568,58	Suomi
LähiTapiola High Yield A	1 581 700,87	1 922 003,83	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A	1 884 695,76	2 044 336,11	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A	945 851,55	1 098 732,51	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko A	1 079 380,08	1 179 372,54	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko A	511 566,87	523 892,54	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A	1 632 786,61	1 792 799,70	Suomi
LähiTapiola Suoja A	2 371 489,08	2 601 531,88	Suomi
LähiTapiola USA Markkina A	1 084 869,05	1 466 146,41	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Eurooppa Keskisuuret	537 062,74	720 470,92	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Hyvinvointi A	345 414,06	845 321,35	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Infra A	211 165,61	396 171,19	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kasvu A	336 050,44	582 117,49	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kehittynyt Aasia A	1 381 318,49	1 686 405,79	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kehittyvät Markkinat	1 519 614,78	1 854 629,91	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kuluttaja A	221 366,01	415 317,00	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Osinko A	223 379,97	342 484,65	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Osinko Suomi A	505 450,52	542 992,14	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Pohjoinen	2 069 973,89	2 390 647,36	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Skandinavia A	1 210 312,30	1 484 244,74	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen USA Keskisuuret A	846 067,51	1 627 558,83	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Vaikuttajakorko A	1 000 000,00	1 024 403,38	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Yrityskorko A	5 024 669,12	5 750 996,12	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund	2 236 509,35	2 568 502,40	Irlanti
X-trackers MSCI EM UCITS ETF	1 241 895,80	1 315 661,85	Luxemburg
Muut	22 034,94	22 068,29	
Yhteensä	46 883 556,43	54 435 991,94	

Pääomasijoitusrahastot

LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky	492 366,37	611 237,79	Suomi
Tapiola KR III Ky	1 836 088,84	1 836 088,84	Suomi
Muut	648 746,38	797 827,20	
Yhteensä	2 977 201,59	3 245 153,83	

Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä	26 043,00	50 143 544,08	58 155 373,45
---	------------------	----------------------	----------------------

8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	2019 Kalusto
Hankintameno 1.1.	1 502 135,84	820 690,00	507 870,23
Lisäykset	54 639,02	822 823,00	47 995,00
Vähennykset	0,00	0,00	-18 500,00
Siirrot erien välillä	247 777,00	-247 777,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 804 551,86	1 395 736,00	537 365,23
Kertyneet poistot 1.1.	-866 686,22	0,00	-378 743,09
Tilikauden poistot	-211 574,05	0,00	-39 655,54
Kertyneet poistot 31.12.	-1 078 260,27	0,00	-418 398,63
Kirjanpitoarvo 31.12.	726 291,59	1 395 736,00	118 966,60

9. Oman pääoman muutokset

9.1 Oman pääoman muutokset

	1.1.2019	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2019
Pohjarahasto	3 295 051,51	0,00	0,00	3 295 051,51
Takuupääoma	8 160 654,73	0,00	0,00	8 160 654,73
Varmuusrahasto	8 173 668,96	2 624 567,53	0,00	10 798 236,49
Käyttörahassto	70 000,00	200 000,00	-36 835,44	233 164,56
Tilikauden voitto	2 824 567,53	3 558 107,20	-2 824 567,53	3 558 107,20
<i>Oman pääoman muutokset yhteensä</i>	22 523 942,73	6 382 674,73	-2 861 402,97	26 045 214,49

9.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

	31.12.2019
Tilikauden voitto	3 558 107,20
+ Muu vapaa pääoma	
Varmuusrahasto	10 798 236,49
Käyttörahassto	233 164,56
<i>Voitonjakokelpoiset varat yhteensä</i>	14 589 508,25

10. Korvausvastuu

	2019	2018
Korvausvastuun riittävyys		
Muu tapaturma ja sairaus	364 519,48	450 720,46
Moottorijoneuvon vastuu	169 455,63	1 402 734,03
Maa-ajoneuvot	9 870,84	-105 361,22
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	5 579,54	33 754,12
Palo- ja muu omaisuusvahinko	-72 964,06	618 066,67
Vastuu	74 375,91	87 832,49
Oikeusturva	-143 046,98	-114 486,53
Muut	28 687,73	-77 535,06
	436 478,09	2 295 724,96

11. Muut pakolliset varaukset

	2019	2018
Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus	0,00	42 157,00
	0,00	42 157,00

12. Laskennalliset verovelat

	2019	2018
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana	498 000,00	269 032,00
	498 000,00	269 032,00

13. Saamiset ja velat

13.1 Saamisten erittely

	2019	2018
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	9 760,01	6 807,70
	9 760,01	6 807,70

13.2 Velkojen erittely

	2019	2018
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	245 553,51	277 941,09
Muut velat	69 283,60	61 520,00
	314 837,11	339 461,09

13.3 Siirtovelkojen erittely

	2019	2018
Velat henkilöstölle	617 263,70	528 289,61
Muut siirtovelat	174 206,51	190 258,31
	791 470,21	718 547,92

14. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

14.1 Taseeseen sisältyvät vastuusitoumukset ja vastuut

Vuokravastuut

Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	24 886,08	75 318,36
Seuraavina vuosina maksettava määrä	35 255,28	91 520,11
	<u>60 141,36</u>	<u>166 838,47</u>

Arvonlisäverovastuut

Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyen

Konserniyritykset	-2 400 537,38	555 649,89
Yhteistoimintayritykset	1 941 043,52	1 846 176,42
	<u>-459 493,86</u>	<u>2 401 826,31</u>

Positiivinen alv-vastuu = alv-velka

Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen

Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu

- 10 v. tarkistuskauti

Muut ryhmän yritykset	42 477 118,25	50 050 521,60
	<u>42 477 118,25</u>	<u>50 050 521,60</u>

Muut vastuusitoumukset

Sijoitussitoumukset	13 566 188,94	18 499 799,62
	<u>13 566 188,94</u>	<u>18 499 799,62</u>

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

15. Lähipiirilainat ja -liiketoimet (VYL 8 luku 11 § ja KPA 2 luku 7 b §)

LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön lähipiiriin muodostaa sen kirjanpitolain mukaiseen konserniin kuuluvat yritykset sekä yhtiöt, joissa Vahinkoyhtiöllä huomattava vaikutusvalta (lisätietoa yrityksistä liite 7.1 ja 7.2 sekä toimintakertomuksen kohdasta LähiTapiola-ryhmän rakenne). Yhtiöiden lisäksi lähipiiriin luetaan Vahinkoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja tämän sijainen sekä johtoryhmän jäsenet ja lisäksi hallintojärjestelmätoiminnoista ja ryhmän ohjauksen keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt sekä näiden läheiset perheenjäsenet ja yhtiöt, joissa edellä mainitut henkilöt käyttävät merkittävää äänivaltaa.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriiliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

LähiTapiola Satakunta Keskinäinen Vakuutusyhtiön vakuudet ja vastuusitoumukset LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hyväksi on esitetty liitteellä 14. Muiden lähipiiriin kuuluvien hyväksi ei ole annettu vakuuksia eikä vastuusitoumuksia.

Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niidet ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset on ilmoitettu liitteellä 3.

TULOSANALYYSI

	2019	2018	Muutos	€1 000 Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	31 503	29 660	1 843	6,2 %
Korvauskulut	-24 160	-19 084	-5 076	26,6 %
Liikekulut	-7 061	-7 249	189	-2,6 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	283	3 327	-3 044	-91,5 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	3 071	2 686	385	14,4 %
Muut tuotot ja kulut	209	-32	241	-744,4 %
Liikevoitto	3 563	5 981	-2 418	-40,4 %
Tasoitusmäärän muutos	1 008	-2 236	3 244	-145,1 %
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	4 571	3 745	827	22,1 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-1 013	-920	-93	10,1 %
Kauden voitto	3 558	2 825	734	26,0 %
Liikevoitto	3 563	5 981	-2 418	-40,4 %
Arvostuserojen muutos	3 709	-3 704	7 413	-200,1 %
Kokonaistulos	7 272	2 276	4 995	219,4 %

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2019

	Perusjakauma				Riskijakauma		
	31.12.2019		31.12.2018		31.12.2019		31.12.2018
	milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	30,9	27,2	41,5	38,7	30,9	27,2	38,7
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	28,9	25,5	38,2	35,6	28,9	25,5	35,6
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	1,9	1,7	3,2	3,0	1,9	1,7	3,0
Osakesijoitukset yhteensä	58,7	51,7	43,7	40,8	58,7	51,7	40,8
Noteeratut osakkeet ³⁾	25,5	22,5	17,8	16,6	25,5	22,5	16,6
Pääomasijoitukset ⁴⁾	30,5	26,8	23,3	21,7	30,5	26,8	21,7
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	2,7	2,4	2,6	2,5	2,7	2,4	2,5
Kiinteistösijoitukset yhteensä	23,9	21,1	21,8	20,3	23,9	21,1	20,3
Suorat kiinteistösijoitukset	9,5	8,4	7,1	6,6	9,5	8,4	6,6
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	14,4	12,7	14,7	13,7	14,4	12,7	13,7
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	0,2
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	0,2
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	113,5	100,0	107,2	100,0	113,5	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	113,5	100,0	107,2	100,0	113,5	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,0

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- 8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).
- Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.
- 9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.
- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- 10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2019

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
			2019	2018	2017	2016	2015
	milj. eur	milj. eur	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	2,3	38,2	6,1	-2,1	4,1	5,2	-0,2
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	2,3	34,7	6,6	-2,2	4,5	6,1	-0,2
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	0,0	3,5	0,5	-0,1	0,0	0,6	0,1
Osakesijoitukset yhteensä	5,8	48,4	12,1	-0,9	8,5	4,4	10,7
Noteeratut osakkeet ³⁾	4,6	19,6	23,4	-6,5	10,5	4,5	10,9
Pääomasijoitukset ⁴⁾	1,1	26,2	4,2	5,9	4,7	0,6	0,0
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	0,1	2,6	5,2	-0,2	3,6	12,0	5,6
Kiinteistösijoitukset yhteensä	-1,3	21,7	-5,9	1,7	3,6	2,5	22,5
Suorat kiinteistösijoitukset	-1,3	7,1	-18,4	-4,7	2,2	1,2	25,0
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	0,0	14,7	0,2	5,1	4,7	5,1	18,9
Muut sijoitukset	0,0	0,1	-3,4	-1,3	3,3	3,5	0,0
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,1	-3,4	-1,3	3,3	3,5	0,0
Sijoitukset yhteensä	6,9	108,4	6,3	-0,8	5,6	4,3	6,3
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,1						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	6,8	108,4	6,3	-0,9	5,5	4,1	5,8

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuursijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Satakunta Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Satakunta) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiöyksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen peruseräparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulostulokutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintamenon lisäyksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletsaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletsaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksia käytetään ensisijaisesti sijoitussalkkujen suojaukseen. Kirjanpidollisesti johdannaisia kuitenkin käsitellään pääasiassa ei-suojauksina, vaikka johdannaiset toimivat tehokkaina suojauksina.

Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi.

Ei-suojaavat sopimukset

Ei-suojaavan tai ei-suojaavasti käsitellyn johdannais sopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Realisoitumattomia tuottoja ei kirjata.

Suojauslaskennan soveltaminen

Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisen negatiivinen arvonmuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvon nousu kattaa sen. Se osa johdannaisen negatiivisesta arvonmuutoksesta, joka ylittää suojattavan kohteen arvon nousun, kirjataan kuluksi. Johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus kirjataan tuotoksi suojattavasta tase-erästä kuluksi kirjattuun määrään asti. Jos suojattavasta tase-erästä ei tuloslaskelmaan kirjata arvonmuutosta, ei suojaavasta sopimuksesta kirjata arvostustuottoa tai -kuluja.

Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistösijoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarviointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppa-arvomenetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arviointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoiduna.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletsaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletsaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

Poistot

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset 3-10 v
- ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset 5-10 v

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset 40-50 v
- Tavaratalo-, myymälä- ja rakennukset 30-40 v
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset 20-30 v
- Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto 25 %

Kalusto

- Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto 25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Ks. kohta "Poistot"

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenukset ja mahdolliset työttömyyseläkemenukset, jotka kohdistuvat päättäneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaroaukset.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suori-teperusteisesti.

Laskennalliset verovelat/-saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jakotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat/-saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvotuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuuvélka merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL –vakuutuksella.

Osalla henkilökunnasta on lisäeläketurvavakuutus LähiTapiola Keskinäisessä Henkivakuutusyhtiössä, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta. Lisäedun piirissä ovat fuusiohistoriasta riippuen 31.12.2012 mennessä alkaneet työsuhteet 5 palvelusvuoden jälkeen. Lisäeläkettä karttuu koko palvelusajalta.

Toimitusjohtajan ja muiden johtajien eläkeikä/eroamisikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen tai sitä alempi, mikäli toimisuuhde on sovittu päättyväksi ennen lain mukaista eläkeikää.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

Vakuutustekninen vastuuvélka, vahinkovakuutustointa

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenuja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu pus-kuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuvélkan riittävyys myös silloin, kun vastuuvélkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Vakuutusvalvontaviranomainen vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkeluotoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 1,2 (vuoden 2018 tilinpäätöksessä 1,4) prosentin laskuperustekorkoa.

Eläkeluotoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssikuolevuusmallia K2016, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

Laatimisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vahinkovakuutuksen vastuuvelan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa laskettiin 1,4 prosentista 1,2 prosenttiin. Sen vaikutus näkyy vuoden 2019 tilinpäätöksessä kertaluontoisena korvausvastuun lisäntymisenä.

Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuvastuun laskennassa tarkennettiin alle vuoden mittaisten vakuutusmaksu- ja vahinkovakuutusmaksu- vastuun määrään. Muutoksen vaikutus näkyy bruttomaksutuottojen kertaluontoisena lisäntymisenä.

Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutusmaksutuotot

Korvauskulut

Liikekulut

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonnkorotukset, niiden oikaisu ja arvonnkorotukset

Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai -tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio

+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvonnkorotuksen ja arvonnkorotusrahaston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä liiketulos ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä tilikauden tulos.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvonnkorotukset)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvonnkorotuksella sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz'in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan liisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa

+ Arvonnkorotukset kirjanpidossa

+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvonnkorotukset

Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistösijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinaväliaineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto prosentteina (käyvän arvon)

$$\begin{aligned} & \text{Liikevoitto tai -tappio} \\ & + \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & + \text{Perustekorkokulu} \\ & + \text{Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon} \\ & \quad \text{rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus} \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ & = \frac{\text{Taseen loppusumma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100 \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserot} \end{aligned}$$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Vahinkovakuutuksessa perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikauden lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhde

Vahinkosuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutulo}} \times 100$$

Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutulo (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutulo}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

= Vahinkosuhde + Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

= Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhde

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutulo}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja, ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutulo (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut + Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutulo}} \times 100$$

Riskienhallinnan liitetiedot

Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit

- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttämisen muutoksien riskit
- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit

Riskienhallinnan organisointi

Yhtiön hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeimpien riskien kehitystä.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtaja ja yhtiön muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Myös talous- ja taseenhallintatoiminnot avustavat hallitusta liiketoiminnan seurannan käytännön toteuttamisessa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen val-

vonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpideehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa.

Raportointi

Taloudellisen informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla, kattavalla ja ajan tasalla olevalla dokumentaatiolla raportoinnissa käytettävistä laskentamenetelmistä ja järjestelmistä. Lisäksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty.

Vakuutustoiminnan riskienhallinta

Vakuutustoiminnan riskejä ovat vahinkovakuutus-toiminnan riskit ja sijoitusriskit.

Vahinkovakuutustoiminnan riskit

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutustuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutussuojoiin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutus sopimuksesta aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen riittävyyteen sekä kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskejä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterein käytöllä sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä ennistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Asiakkaiden luotto- ja taustatietojen tarkistaminen ennen asiakasvalintaa ja epäselvien vahinkojen selvittely ovat tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapauksen hoito siirretään viranomaisille. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla.

Vastuuvelan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuvelkaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski ja pitkäikäisyysriski.

Inflaatoriski liittyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kasvavirraltaan pitkäkestoisiin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin on hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikennevakuutuksen pitkäkestoisia eläkemutoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kasvavirrat diskontataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määrittämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Kirjanpidon vastuuvelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvelan määräytymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käytettävä laskuperustekorko (1,2 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden

turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määräytymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuvelka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna pro rata -säännön mukaisesti johdettujen vakuutusluokakohtaisten kertomien avulla. Eläkemutoinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämällä kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli ja syntymävuosi. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät vahingot varataan vahinkokohtaisesti osaksi korvausvastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudattaen tavomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varaamalla varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia käsittelykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus määrätään suhteellisenä osuutena varsinaisen korvausvastuun määrästä.

Jälleenvakuutussuojien liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksenantajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutussuojan varmistamista ennen ensivakuutusriskin merkitsemistä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutuessaan olla vahingollisia ja riskiä hallitaankin jälleenvakuutusrakenteeseen sisältyvällä EML-murtumasuojalla.

Jälleenvakuutussuojien liittyvää riskiä hallitaan hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutussuojien hankintaohjeen avulla. Jälleenvakuutussuojia ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutuskannan rakenne, vakuutusluokkien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulaatio sekä vakavaraisuusasema. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutusluokka-kohtaiset omapäätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Sijoitusriskit

Sijoitusriskeiksi luetaan markkinariskit, luotto-/vastapuoliriski ja likviditeettiriski. Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden markkina-arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkeiden hintojen, kiinteistöjen arvojen tai arvovaihteluiden (volatiliteetti) muutoksista. Luotto- tai vastapuoliriskillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, johdannais sopimuksen, transaktion tms. vastapuoli ei kykene selviytymään velvoitteistaan. Likviditeettiriskillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiriskiä. Edellinen liittyy rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuuteen ja sen hallintaan. Jälkimmäisellä tarkoitetaan tilannetta, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä myymään riittävän nopeasti vaikuttamatta markkinoiden hintatasoon.

Hallituksen hyväksymässä sijoitussuunnitelmassa kuvataan sijoitustoiminnan tuottotavoite, vakavaraisuustavoite, sijoitusomaisuuden strateginen allokaatio, sijoitusriskienoton tavoitetaso ja rajat, riski- ja vakavaraisuusaseman seurannassa käytettävät mittarit, sijoitustoiminnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet vakavaraisuuden turvaamiseksi.

Taseenhallintatoiminto valmistelee ehdotuksen strategisesta allokaatiosta huomioiden yhtiön riskinkantokyvyn ja hallituksen määrittelemän riskinottohalukkuuden. Riskinotto mitoitetaan siten, että yhtiön vakavaraisuus säilyy riittävällä todennäköisyydellä tavoitellulla tasolla viiden vuoden aikahorisontilla. Strategisen allokaation muodostamisessa huomioidaan yhtiön vastuuvelan luonne ja rakenne.

Taseenhallintatoiminto seuraa strategisen allokaation asianmukaisuutta ja valmistelee tarvittaessa muutosesityksen yhtiön hallitukselle. Koska strateginen allokaatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain riittävän painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin vakavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyvityspolitiikassa tai vakavaraisuusstrategiassa.

Sijoitusriskejä mitataan ja seurataan vakavaraisuuslaskennan viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä. Riskejä hallitaan sijoituksiin ja sijoitusriskeihin kohdistuvilla rajoitteilla sekä riittävällä hajautuksella. Tarvittaessa riskit suojataan kokonaan tai osittain johdannaisinstrumentteja käyttäen.

Ryhmän yhteisvastuusopimuksessa kuvattu vakavaraisuusliikennevalokehikko on yhtiön vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan ohjauksen keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty toimenpiteet. Vihreällä valolla vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat toimivat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja sijoitusriskien seurantaa tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä sijoitusriskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä sijoitusriskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta vakavaraisuuteen ja yhtiön toimintaan tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA).

Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenettelyllä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistutaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet

ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Yhtiö vastaa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmän osana toimimisen riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulliset tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallintatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen määrittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Porissa 5. päivänä maaliskuuta 2020

Hannu Pitkänen
Hallituksen puheenjohtaja

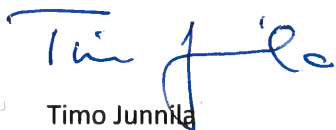
Alf Ojala
Hallituksen varapuheenjohtaja

Ari Eklund

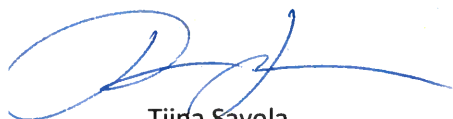
Matti Hiekka

Timo Junnila

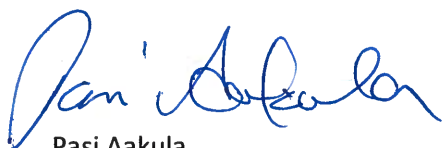
Petri Peltomaa

Tiina Savola

Marjo Yliluoma

Pasi Aakula
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Porissa 23. päivänä maaliskuuta 2020

KPMG Oy Ab

Mikko Haavisto

KHT

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037
00101 HELSINKI

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Satakunta Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Satakunta Keskinäinen Vakuutusyhtiön (y-tunnus 0137458-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emme ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 artiklan 5 kohdassa 1 mainittuja kiellettyjä lisäpalveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa kohdassa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIDUT
OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT**

**KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 30–31)

Sijoitusomaisuus on taseessa merkittävin varalisuuserä.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenuon tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainituja alempaan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksyttyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvioihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritelty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätöspaniaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden, johdannaisien ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontrolleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuuvetka (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 32–33)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuuvetka on taseen velkojen merkittävin erä.

Vakuutusteknisen vastuuvetkan laskennan perustana on monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja ja johdon harkintaa edellyttäviä oletuksia, jotka liittyvät mm. eläkemuoioisissa

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvetkan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaatikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta, muun muassa

vakuutuslajeissa vakuutettujen eliniän odotukseen ja käytettävään diskonttauskorkokantaan.

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Vastuuvelan merkittävin riski on vastuuvelan riittävyys suhteessa korvausvastuuseen. Eläke- ja vahinkovastuun korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisyyden riski.

arvioimalla erityisesti kollektiivivaruksen ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjanpidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, vääräntämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukssamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Satakunta Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 7 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Porissa 23. maaliskuuta 2020

KPMG OY AB

Mikko Haavisto
KHT